

แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

The Guidelines on Development of Learning Achievement of Nursing Students in Maternal- Newborn and Midwifery Nursing Practice I, Buriram Rajabhat University

Received: October 05, 2021

Revised: December 22, 2021

Accepted: December 27, 2021

รณชัย ขนบุญ¹, อัครเดช ดีอ้อม²

Ronnachai Khonboon¹, Akaradej Deaom²

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนและหาแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 โดยใช้กรอบแนวคิดการวิจัยของ Bloom (1982) ศึกษาในนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 31 คน ตอบแบบสอบถาม และสนทนากลุ่ม โดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา 0.87 และค่าความเที่ยง 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และ Content analysis ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านจิตพิสัยว่ามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านคุณภาพการสอน และด้านทักษะพิสัย มีค่าเฉลี่ย 4.31, 4.29, 4.27 และ 4.18 (SD = 0.65, 0.56, 0.74 และ 0.63) ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วย การพัฒนาความรู้และสติปัญญา สร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน พัฒนาทักษะด้านการเรียน และการปรับปรุงรายวิชาให้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์

Abstract

The aims of this mixed method research were to finding student's attitudes toward learning management and guidelines for develop of learning achievement of nursing students in maternal and newborn nursing and midwifery practice I. Conceptual of frame work was Bloom's Taxonomy theory (1982) to apply the data collection instruments. Study in 31 third years nursing student, Buriram Rajabhat University. Collected by questionnaire and focus group with had valid content 0.87 and Cronbach's coefficient 0.82 and analyzed using descriptive statistics and Content analysis. Results of the study 1) The opinions of nursing student approach were at a high agreement level of Affective domain of nursing students in maternal and newborn nursing and midwifery practice 1 in every ranking from the highest to the lowest respectively as follow Cognitive domain, teaching quality domain and Psychomotor domain (Mean = 4.31, 4.29, 4.27 and 4.18) (SD = 0.65, 0.56, 0.74 and 0.63) 2) Guidelines for developing academic achievements included guidelines for the developing learners' knowledge and intelligence, the promote interest and create positive attitudes towards learners, the developing learners' learning skills and the course improvement

Keywords: Development guidelines, Learning achievement, Maternal-Newborn and Midwifery Nursing Practice

^{1,2} อาจารย์ประจำหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในทรัพยากรมนุษย์ แต่พบว่า ระบบการศึกษาของประเทศไทย ล้มเหลวและตกต่ำลงทุกปี เนื่องด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น งบประมาณในการสนับสนุน การศึกษาไม่เพียงพอ จำนวนนักศึกษาที่มากในแต่ละห้องเรียน คุณภาพผู้สอน และผู้เรียนขาดแรงผลักดันในการเรียน เป็นต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงมีนโยบายพัฒนาระบบการบริหารจัดการทางการศึกษา พัฒนาระบบการเรียนการสอน และระบบการวัดผลประเมินผล ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นในทุกสถานศึกษา ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายให้การศึกษาของประเทศไทยพัฒนาคุณภาพเป็นการศึกษา 4.0 แก้ไขการจัดการเรียนการสอนใหม่ รวมทั้งพัฒนากระบวนการศึกษาเพื่อตอบสนองการสร้างนวัตกรรม จัดการวิชาให้ทันยุคทันสมัย⁽¹⁾

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันศึกษาที่เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2559 และได้รับการรับรองสถาบันการศึกษาพยาบาลและการผดุงครรภ์จากสภาการพยาบาล ในปี พ.ศ. 2561 โดยมีวิสัยทัศน์เป็นสถาบันผลิตบัณฑิตพยาบาลเพื่อชุมชนที่มีคุณภาพ ดังนั้น คณะพยาบาลศาสตร์ จึงมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตที่จบออกไปมีคุณภาพและรับใช้สังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งหลักการสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ นั้นคือ การนำแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการวัดการศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติลงสู่การปฏิบัติ

ในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม มีการมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต รวมทั้งมุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันที่ได้รับการรับรองนั้น เป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้ ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงมีความสำคัญโดยมุ่งเน้นเพื่อให้ นักศึกษามั่นใจว่าตนเองจะได้รับความรู้และการพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ ภายหลังจบการศึกษา สังคมเกิดความพึงพอใจ และความมั่นใจว่าหลักสูตรจะผลิตคนที่มีคุณภาพต่อสังคม⁽²⁾ โดยประเมินตามผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ ซึ่งผลลัพธ์ของการประเมินโดยผู้อำนวยการองค์การยูเนสโก ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประจำกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ควรปรับปรุงการวัดมาตรฐานการเรียนการสอน สาเหตุที่มาตรฐานและคุณภาพ การศึกษาไม่ตรงตามเป้าหมาย มีหลายปัจจัย ได้แก่ งบประมาณการสนับสนุน ระบบการจัดการศึกษา การขาดส่วนร่วมจากหน่วยงานสนับสนุน หลักสูตรที่เน้นแต่การท่องจำ จำนวนผู้สอนไม่เพียงพอหรือขาดคุณภาพ⁽³⁾

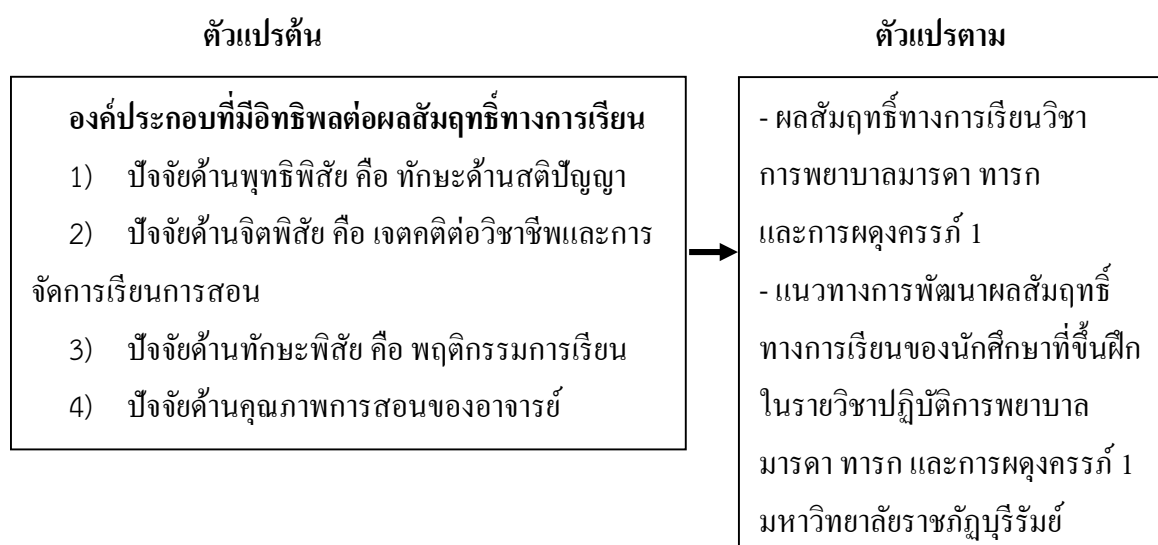
สำหรับภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2563 นี้ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้เปิดสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 เป็นครั้งแรก สำหรับนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในปีถัดไปเกิดประสิทธิภาพสูงสุด จำเป็นที่ต้องศึกษาแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ขึ้นฝึกในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 เนื่องจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลและการผดุงครรภ์แห่งใหม่ และบริบทของพื้นที่ในชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์ยังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน รวมทั้งนักศึกษาที่ถูกคัดเลือกผ่านเข้ามาศึกษานั้นใช้กระบวนการรับโดยประเมินแฟ้มสะสมผลงานและเกรดเฉลี่ยรวมไม่ต่ำกว่า 3.00 และในหมวดรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ไม่ต่ำกว่า 3.00 ด้วย

เช่นกัน จึงอาจมีความแตกต่างในด้านตัวแปรของบุคคล ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ขึ้นฝึกในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ขึ้นฝึกในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed method research) โดยประยุกต์ใช้แนวคิดองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ Bloom (1982)⁽⁴⁾ เก็บรวบรวมข้อมูลภายหลังจากการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ของอาจารย์นิเทศ และนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อาจารย์นิเทศ จำนวน 6 คน และนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ประจำภาคเรียน 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 31 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เป็นเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ขึ้นฝึกในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏ

บุรีรัมย์ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจาก รณชัย คนบุญ, กัลยา ปิงประเสริฐ, วันวิสาข์ ศิริวาท และจุฑามาศ นาไชยภูมิ (2563)⁵ ที่สร้างขึ้นตามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ Bloom เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านคุณภาพการสอน รวม 35 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ค่า CVI เท่ากับ 1.00 และหาความเที่ยงของเครื่องมือ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาช (Cronbach's Coefficient) ได้เท่ากับ .86

วิธีการเก็บข้อมูล

1. เมื่อสิ้นสุดการเรียน การสอน ของรายวิชา ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการศึกษา แล้วให้ออกาสกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจที่เข้าร่วมการศึกษา

2. แจกแบบสอบถามการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ขึ้นฝึกในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยให้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม 20 – 30 นาที

3. ทำ focus group กับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 20 นาที

4. การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้ร่วมสอน เป็นเวลา 20 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายทัศนคติของนักศึกษาต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 โดยใช้ค่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากร เป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 31 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 93.50 เพศชาย ร้อยละ 6.50 อายุเฉลี่ย 21.25 ปี (S.D. = 0.68) นักศึกษาทุกคนพักอาศัยที่หอพัก ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ 100 ค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายต่อเดือน 5,564 บาท (S.D.=1,838) เกรดเฉลี่ยสุดท้ายเมื่อระดับชั้น ม.6 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง (3.01-3.50) คิดเป็นร้อยละ 54.80 รองลงมาคือเกรดเฉลี่ย (3.51-4.00) คิดเป็นร้อยละ 45.20 ส่วนเกรดเฉลี่ยปัจจุบัน ในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง (2.51-3.00) รองลงมาคือ (3.01-3.50) และ (3.51-4.00) คิดเป็นร้อยละ 64.50, 29.00 และ 6.50 ตามลำดับ

ข้อมูลส่วนบุคคลของอาจารย์ สอนภาคปฏิบัติ วิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก

และการผดุงครรภ์ 2 จำนวน 6 คน เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 33.33 อายุเฉลี่ย 42 ปี (S.D.=5.14) อายุงานของประสบการณ์สอนภาคปฏิบัติเฉลี่ย 10.16 ปี (S.D.=5.15)

ผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนพบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่จำนวน 16 คน ร้อยละ 50.00 ได้เกรด B⁺ รองลงมา จำนวน 7 คน ร้อยละ 21.88 ได้เกรด A ลำดับถัดมา จำนวน 5 คน ร้อยละ 15.63 ได้เกรด B ลำดับถัดมา จำนวน 2 คน ร้อยละ 6.25 ได้เกรด C⁺ และจำนวน 1 คน ร้อยละ 3.12 ได้เกรด C

ผลการประเมินรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 พบว่า ความพึงพอใจต่อรายวิชาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 (SD=0.76) และความพึงพอใจต่ออาจารย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 (SD=0.80)

ทัศนคติของนักศึกษาต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 พบว่า ปัจจัยด้านจิตพิสัยมีผลต่อการเรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านพุทธิพิสัย ปัจจัยด้านคุณภาพการสอน และปัจจัยด้านทักษะพิสัย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.31, 4.29, 4.27 และ 4.18 (SD = 0.65, 0.56, 0.74 และ 0.63) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทศนคติของนักศึกษาต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 (รายค่าน)

ปัจจัย	Mean	SD	การแปลผล
1. ปัจจัยด้านพุทธิพิสัย	4.29	0.56	มากที่สุด
2. ปัจจัยด้านจิตพิสัย	4.31	0.65	มากที่สุด
3. ปัจจัยด้านทักษะพิสัย	4.18	0.63	มากที่สุด
4. ปัจจัยด้านคุณภาพการสอน	4.27	0.74	มากที่สุด
ภาพรวม	4.27	0.60	มากที่สุด

ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการทำ focus group

คณะผู้วิจัยสรุปข้อมูลการสนทนากลุ่ม focus group โดยนำเสนอตามประเด็น 4 ข้อ ดังนี้

แนวทางในการพัฒนาความรู้และสติปัญญาของผู้เรียนเพื่อให้มีการจดจำที่ดี

1. แนวทางในการพัฒนาความรู้และสติปัญญาโดยนักศึกษา ประกอบด้วย

1) มีการทบทวนบทเรียน/ความรู้ อยู่เสมอด้วยวิธีการ จดบันทึก การทำ mind mapping การสรุปประเด็นสำคัญ

2) มีการจัดสรรเวลา ที่ชัดเจน ได้แก่ การจัดสรรเวลาประจำวัน เวลาสำหรับการพักผ่อน เวลาสำหรับทบทวนเนื้อหาในรายวิชา

3) มีเทคนิคการอ่านหนังสือและการทำข้อสอบตามแต่ละบุคคล

4) การสร้างความตระหนัก ความตั้งใจในการเรียน

2. แนวทางในการพัฒนาความรู้และสติปัญญาให้แก่นักศึกษา โดยอาจารย์นิเทศ

1) เลือกใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน ได้แก่ การสอดแทรกสถานการณ์ตัวอย่าง

การอธิบายให้เข้าใจแบบง่ายๆ การสาธิตให้นักศึกษาก่อนปฏิบัติจริง

2) มอบหมายงานอย่างเหมาะสม ปริมาณงานไม่มากหรือน้อยจนเกินไป

แนวทางในการส่งเสริมความสนใจและสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1

1. แนวทางในการส่งเสริมความสนใจและสร้างทัศนคติที่ดีต่อรายวิชาโดยนักศึกษา

1) ลดความเครียดและ ห่วงฝึกภาคปฏิบัติ ได้แก่ การสร้างความคิดว่าเป็นวิชาที่ไม่ยากเกินไป การเรียนให้สนุก ระบายความรู้สึกเครียดกับเพื่อน

2) การเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติการพยาบาลในหอผู้ป่วย

2. แนวทางในการส่งเสริมความสนใจและสร้างทัศนคติที่ดีต่อรายวิชาให้แก่นักศึกษา โดยอาจารย์นิเทศ

1) การสร้างความสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

2) ใช้เทคนิคการสอนที่ตอบสนองต่อการส่งเสริมความสนใจ ได้แก่ การเล่า

สถานการณ์จากประสบการณ์จริง การดูแล
นักศึกษาอย่างใกล้ชิด ให้เทคนิคในการจดจำ
เนื้อหาของรายวิชา การสอนโดยการสาธิตก่อน
ให้นักศึกษาปฏิบัติจริง

3) เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน

4) อาจารย์เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ใน
ห้องปฏิบัติการพยาบาล อย่างครบครัน เพื่อให้
นักศึกษาได้เรียนรู้อย่างถูกต้อง มองเห็นภาพ
ชัดเจน

**แนวทางในการพัฒนาทักษะด้านการเรียน
ของผู้เรียน เพื่อให้เรียนรู้ได้อย่างเข้าใจ**

1. แนวทางในการพัฒนาทักษะด้านการ
เรียนของผู้เรียน โดยนักศึกษา

1) มีการทบทวนเนื้อหาของรายวิชาอยู่
เสมอ

2) เลือกใช้วิธีการจดบันทึก หรือสรุป
เนื้อหาของรายวิชาภายหลังการฝึกปฏิบัติ

3) ฝึ ก ป ระ ส บ ก า ร ณั ด้ า น ก า ร
ปฏิบัติการพยาบาลอย่างถูกต้อง

4) ปรึกษาอาจารย์พิเศษในประเด็นที่
สนใจหรือประเด็นที่เป็นปัญหา

2. แนวทางในการพัฒนาทักษะด้านการ
เรียนให้แก่ นักศึกษาโดยอาจารย์

1) มี ชั่วโมง ในการฝึกฝนทักษะ
นักศึกษาก่อนปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์
จริง

2) อาจารย์สอดแทรกเทคนิคหรือ
ทักษะทางการพยาบาล

3) ฝึกฝน นักศึกษา ให้วิเคราะห์
กรณีศึกษาบ่อยๆ

4) ติดตาม เอาใจใส่นักศึกษาระหว่าง
การฝึกปฏิบัติการพยาบาล

**แนวทางการปรับปรุงคุณภาพการสอนให้
เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ**

1) อาจารย์นิเทศควรมีความเข้าใจใน
ลักษณะของผู้เรียน มีความเข้าใจในแผนการสอน
และเครื่องมือการประเมินผล รับฟังและยอมรับ
ในความแตกต่างของนักศึกษา ดูแลนักศึกษาแต่ละ
คนอย่างเท่าเทียม

2) จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ อย่างครบครัน
เพื่อเตรียมความพร้อม ฝึกทักษะก่อนไปฝึกใน
สถานการณ์จริง

3) อาจารย์นิเทศสร้างบรรยากาศในหอ
ผู้ป่วยให้น่าเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อ
รายวิชาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนทัศนคติ
ของนักศึกษาต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการ
สอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก
และการผดุงครรภ์ 1 พบว่า ปัจจัยด้านจิตพิสัย
มีผลต่อการเรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากที่สุด
รองลงมาคือ ปัจจัยด้านพุทธิพิสัย ปัจจัยด้าน
คุณภาพการสอน และปัจจัยด้านทักษะพิสัย และ
แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควร
ประกอบด้วย แนวทางในการพัฒนาความรู้และ
สติปัญญาของผู้เรียนเพื่อให้มีการจดจำที่ดี
แนวทางการส่งเสริมความสนใจและสร้าง
ทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน แนวทางการพัฒนา
ทักษะด้านการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้เรียนรู้ได้

อย่างเข้าใจ และแนวทางการปรับปรุงคุณภาพการสอน ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1. ผลการประเมินรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 พบว่า ความพึงพอใจต่อรายวิชาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 (SD=0.76) ส่วนความพึงพอใจต่ออาจารย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 (SD=0.80) เนื่องจากอาจารย์มีวิธีการสอนที่หลากหลาย มีประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษา เข้าใจนักศึกษา จึงมีผลทำให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจ มีคะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ไม่แตกต่างกับผลการศึกษาของ กาญจนา เลิศถาวรธรรม, กรรณิการ์ กิจนพเกียรติ และอรพิน สว่างวัฒนาเศรษฐ์⁶ ที่พบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 (SD = 0.41) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา จากการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า พฤติกรรมการเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ การวางแผนการเรียน และการเอาใจใส่ต่อการเรียน และการศึกษาของกมลรัตน์ เทอร์เนอร์, สมพร รักความสุข, จิดาภา เรือนใจมั่น, จิตรา สุขเจริญ และธัญญมล สุรียนิมิตสุข⁽⁷⁾ ทำการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครบุรีเสนอแนะว่า อาจารย์ควรใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และการจัดการเรียนการสอนที่ควรจัดคือ การจัดสถานการณ์จำลองการแก้ปัญหา

การใช้เทคนิคการสอนของจะช่วยส่งเสริมทักษะของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะของนักศึกษาต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ด้านพุทธิพิสัยหรือทักษะด้านสติปัญญา อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.29 (SD = .56) โดยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่คิดเห็นว่า ความสามารถในการวิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ จะทำให้เรียนวิชานี้เข้าใจ และผลคะแนนอาจสูงขึ้น รองลงมา คิดเห็นว่า ความสามารถในการศึกษาหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือต่างๆ เช่น ตำราวารสารเกี่ยวกับการพยาบาลมารดาและทารก นำมาออกแบบจัดการความรู้ใหม่เป็น สมุดโน้ต แผนภูมิความคิด ตารางเปรียบเทียบ จะทำให้ผู้เรียน เรียนได้เข้าใจ มีผลคะแนนสูง และจากการสนทนากลุ่ม นักศึกษาบางคนกล่าวว่า “หลังจากฝึกปฏิบัติงาน ต้องกลับมาอ่านหนังสือเพื่อทบทวนความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความรู้ในการทำงาน” “การมีสมุดบันทึกความรู้ที่ได้รับในแต่ละวัน การเขียนสิ่งที่ควรปรับปรุงเพื่อให้เกิดการจดจำและพัฒนาที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ” โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการศึกษาของรณชัย คนบุญ, กัลยา ปังประเสริฐ, วันวิสาข์ ศิริวาท และจุฑามาศนาไชยภูมิ⁽⁵⁾ ที่พบว่า ด้านพุทธิพิสัย มีคะแนนเฉลี่ย 4.03 (SD = .64) อธิบายว่า การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านสติปัญญานั้น ต้องออกแบบการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ให้ฝึกวิเคราะห์ ให้สรุปเนื้อหา ให้ฝึกทำข้อสอบ และการจัดสถานการณ์

จำลอง ดังนั้น การพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะด้านสติปัญญา ทั้งผู้สอนและผู้เรียนต้องสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ เพื่อฝึกทักษะการจำ การเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ ผ่านรูปแบบการวิเคราะห์กรณีศึกษา การทบทวนเนื้อหาจากตำรา วารสาร การจดบันทึกการเรียนรู้ เพื่อฝึกการถ่ายโยงหรือเชื่อมโยงความรู้ เป็นต้น

3. ทักษะคตินักศึกษาต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ด้านจิตพิสัย หรือเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.31 (SD = 0.65) โดยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่คิดเห็นว่าการที่ยอมรับรายวิชาปฏิบัติการพยาบาล มารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 มีคุณค่าต่อการประกอบวิชาชีพการเป็นพยาบาล จะทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และตั้งใจเรียนทำให้มีผลคะแนนดี รองลงมาคิดเห็นว่า ความเต็มใจของผู้เรียนที่ต้องการเรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ จะนำไปสู่การแสวงหาความรู้ใหม่ เช่น การอ่านหนังสือ ตำรา ในห้องสมุด หรือเว็บไซต์ทางการแพทย์และพยาบาล จะทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นจากการสนทนากลุ่ม นักศึกษาบางคนกล่าวว่า “พยายามไม่เครียด เปิดใจในการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์กับเพื่อน พุดคุยปรึกษาหารือกันก่อนปฏิบัติงาน” “มีการเตรียมความรู้ในเรื่องการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ ก่อนขึ้นฝึกเพื่อให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลอย่างมั่นใจ” “เริ่มจากอาจารย์ผู้สอน การ

มีสัมพันธภาพที่ดีกับนักศึกษา สอนและให้คำแนะนำมากกว่าการตำหนิ การใช้คำพูดที่ไม่ให้เกียรตินักศึกษาในฐานะเป็นผู้เรียนคนหนึ่ง ไม่ดุและตำหนิต่อหน้าผู้ป่วย การอธิบายค่อยๆ ชี้ให้เห็นมากกว่าการตั้งคำถาม” ซึ่งจะเน้นเฉลี่ยด้านจิตพิสัยหรือเจตคติต่อการเรียนการสอนสูงกว่าการศึกษาของ กาญจนา เลิศถาวรธรรมกรกรณีการ กิจนพเกียรติ และอรพิน สว่างวัฒนะเศรษฐ์⁽⁶⁾ ที่พบว่า ด้านเจตคติต่อการเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 4.07 (SD = 0.36) โดยการวางแผนการเรียน การเอาใจใส่ต่อการเรียน เป็นตัวแปรทางพฤติกรรมที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสรุปได้ว่า การพัฒนาให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อวิชาชีพและการจัดการเรียนการสอน จะต้องให้นักศึกษาเกิดการยอมรับว่าวิชานี้มีคุณค่าต่อการประกอบวิชาชีพในอนาคต ตั้งใจเรียน ลดความเครียด และวางแผนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

4. ทักษะคตินักศึกษาต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ด้านทักษะพิสัย หรือพฤติกรรมการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.18 (SD = 0.63) โดยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่คิดเห็นว่าการทดลองหรือฝึกหัด โดยเก็บเกี่ยวจากสถานการณ์จริง และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ฝึกปฏิบัติตามเนื้อหาของรายวิชา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ และจดจำกิจกรรมการพยาบาลได้ง่าย รองลงมาคือ การสรุปเนื้อหาจากความรู้การพยาบาลมารดา มารดา ทารกและการผดุงครรภ์ เป็นสมุดโน้ต แผนภูมิรูปภาพ จะทำให้ผู้เรียน เรียนวิชานี้ได้เข้าใจ การเตรียม

ร่างกายให้พร้อมก่อนมาเรียน และก่อนสอบ เช่น การนอนพักผ่อนอย่างเพียงพอ การรับประทานอาหารบำรุงสมอง การบริหารร่างกายเพื่อให้ออกซิเจน สิ่งเหล่านี้มีผลทำให้สมองมีสมรรถนะที่ดี พร้อมในการเรียนรู้ ไม่ง่วงนอน และเรียนได้เข้าใจ มีผลให้ได้คะแนนดี จากการสนทนากลุ่ม นักศึกษาบางคนกล่าวว่า “การได้ปฏิบัติจริงและลงมือปฏิบัติบ่อยครั้งจะทำให้เรียนรู้ได้อย่างเข้าใจ” “ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากรายวิชาที่เรียน กล้าที่จะถามอาจารย์ หรือ พยาบาลผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการทราบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่อยากรู้” มีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะพิสัยหรือพฤติกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก เช่นเดียวกับการศึกษาของ ลดาพร ทองสง และณิมิตร พงศานานุรักษ์⁽⁸⁾ พบว่า พฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียน พฤติกรรมการเรียนนอกชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่าการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ นักศึกษาจะต้องฝึกปฏิบัติการพยาบาลจริง หลังจากเรียนควรมีการสรุปเนื้อหาองค์ความรู้ และเตรียมร่างกายให้พร้อมก่อนขึ้นฝึก ซึ่งจะ สามารถช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นได้

5. ทักษะคตินักศึกษาต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ด้านคุณภาพการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.27 (SD = 0.74) โดยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่คิดเห็นว่า ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ผู้สอนผ่านวิธีการสอนต่างๆ เช่น การเล่าประสบการณ์จริง การสอดแทรก

มุขตลก การอธิบายเนื้อหาวิชาการที่มีความซับซ้อนให้เข้าใจ เช่น กระบวนการเกิดโรคและภาวะแทรกซ้อนทางสูติกรรม เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย จดจำได้ดี รองลงมาคือ การมีผู้รับบริการจริง สถานการณ์จริง มาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้น มองเห็นภาพได้ชัดเจน เข้าใจ จากการสนทนากลุ่ม นักศึกษาบางคนกล่าวว่า “อาจารย์ที่ให้คำแนะนำที่ดี มีความรู้ถ่ายทอดให้กับนักศึกษา และสามารถช่วยแก้ไขในสิ่งที่นักศึกษาทำผิดพลาด จะช่วยให้นักศึกษาเรียนได้ดีขึ้น” “อุปกรณ์และสื่อการสอนที่น่าสนใจ จะกระตุ้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสนใจ และมีความเข้าใจในเนื้อหา” “หอผู้ป่วย สำหรับฝึกปฏิบัติงานต้องมีความเหมาะสม มีความทันสมัยของอุปกรณ์ ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น” มีคะแนนด้านคุณภาพการสอนสูงกว่าการศึกษาของ รุ่งฤดี กล้าหาญ⁽⁹⁾ ที่พบว่า ด้านคุณภาพการสอนมีคะแนนเฉลี่ย 4.12 (SD = 0.08) ซึ่งค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นต่อคุณภาพการสอนของอาจารย์นิเทศ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติในระดับมากที่สุด และการศึกษาของ นรากร พลหาญ และสมสมร เรืองวรบูรณ์⁽¹⁰⁾ พบว่าปัจจัยด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์การบริการของสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) สรุปได้ว่า คุณภาพการสอนของอาจารย์เป็นสิ่งที่ควรพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้นักศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน โดยพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ มีการเตรียมสื่อการสอนที่น่าสนใจ เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยความสัมพันธ์ร่วมด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนระหว่างกลุ่ม
2. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อสนับสนุนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. โปยม จันทน์น้อย. การศึกษา 4.0 [อินเทอร์เน็ต]. พัทลุงสามัคคี ครั้งที่ 57; 2560.
2. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. บทที่ 1 การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา CUPT QA; 2559.
3. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. วิฤตคุณภาพการศึกษาไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 2 เมษายน 2564]. เข้าถึงได้จาก <http://www.kriengsak.com/node/1170>.
4. Bloom BS. Human characteristics and school learning. New York: Mc Graw –Hill Book; 1982.
5. รณชัย คนบุญ, กัลยา ปิงประเสริฐ, วันวิสาข์ ศิริวาท และจุฑามาศ นาไชยภูมิ. แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 2 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย 2563;10(1):147-155.
6. กาญจนา เลิศถาวรธรรม, กรรณิการ์ กิจนพเกียรติ และอรพิน สว่างวัฒนเศรษฐ์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครบุรี. วารสารการพยาบาลและการศึกษา 2557;7(4):13-24.
7. กมลรัตน์ เทอร์เนอร์, สมพร รักความสุข, จิดาภา เรือนใจมั่น, จิตรา สุขเจริญ และชญญมล สุริยานิมิตสุข. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครบุรี. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข 2559;26(2):128-141.
8. ลดาพร ทองสง และณิมาพร พงศานานุรักษ์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการพยาบาลเด็กของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเจ้าคุณคุณนร. วารสารเจ้าคุณคุณนร 2556; 20(1):55-71.
9. รุ่งฤดี กล้าหาญ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคปฏิบัติของนิสิตพยาบาล ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารพยาบาลทหารบก 2557;15(3):412-420.

10. นรากร พลหาญ และสมสมร เรืองวรบูรณ์. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม. วารสารมนุษย์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2555;31(5):33-43.